

34ste zondag door het jaar (de laatste) Christus Koning

In de joodse cultuur was de koning een goddelijk leider, door de Heer geroepen en aangesteld, begonnen bij koning Da-

vid als eerste echte leider. Een lange rij koningen volgden en hebben in de loop van de eeuwen dat bepaald niet waargemaakt; dat laat echter het beeld van het koningschap onverlet. Ons begrip van een koning is geheel anders en kan niet worden toegepast op het feest van Christus Koning. Het koningschap van Jezus Christus is van goddelijke oorsprong en is vooral gekend in kruis en lijden als verzet tegen een wereld van macht, aanzien en bezit.

Thema: “Teken van tegenspraak”

EERSTE LEZING uit het 2de boek Samuël (5,1-3)

In die dagen begaven alle stammen van Israël zich naar David in Hebron en zeiden: 'Hier zijn wij, uw eigen vlees en bloed. Vroeger al, toen Saul nog over ons regeerde, was u degene die de troepen van Israël aanvoerde. Daarenboven heeft de Heer u verzekerd: Gij zult mijn volk Israël hoeden; gij zijt het die over Israël zult heersen.' Alle oudsten van Israël kwamen naar de koning in Hebron. Koning David sloot met hen in Hebron een verbond ten overstaan van de Heer en zij zalfden David tot koning over Israël.

TWEEDE LEZING uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Lucas (23,35-43)

Toen Jezus aan het kruis hing, stond het volk toe te kijken maar de overheidspersonen lachten Hem uit en zeiden: 'Anderen heeft Hij gered; laat Hij zichzelf eens redden als Hij de Messias van God is, de uitverkorene!' De soldaten brachten Hem zure wijn en ook zij voegden Hem spottend toe: 'Als Gij de Koning der Joden zijt, red dan uzelf.' Boven Hem stond als opschrift in Griekse, Romeinse en Hebreeuwse letters: 'Dit is de koning der Joden.' Ook een van de misdadigers die daar hingen hoonde Hem: 'Zijt Gij niet de Messias? Red dan uzelf en ons.' Maar de andere straffe hem en zei: 'Heb zelfs jij geen vrees voor God terwijl je toch hetzelfde vonnis ondergaat? En

wij ondergaan dat vonnis terecht, want wij krijgen wat wij door onze daden verdiend hebben; maar Hij heeft niets verkeerd gedaan.' Daarop zei Hij: 'Jezus denk aan mij wanneer Gij in uw Koninkrijk gekomen zijt.' En Jezus sprak tot hem: 'Voorwaar, ik zeg u: vandaag nog zult gij met Mij zijn in het paradijs.'

OVERWEGING

Als je kijkt naar tv-programma's over de natuur (op bv. kanaal 34 van KPN), dan kun je zien dat er ook in de dierenwereld leiderschap bestaat, zoals het onder ons mensen bestaat. Kennelijk is dat iets dat bij het leven hoort. Zodra er bv. een groep mensen bijeen is met een bepaald doel, ontstaat er binnen die groep natuurlijkerwijze een verdeling, een hiërarchie, niet om de baas te spelen, tenminste niet in principe, maar om de groep richting te geven voor een taakuitvoering. De leider maakt plannen, verdeelt de taken, – zozeer menselijk, dat het al te zien is bij de kinderen in peuterspeelzalen. En vanaf dan verdwijnt het nooit meer tot en met bejaardensociëteiten toe.

In schoolklassen, vrijwilligersgroepen, werkgroepen, ook op kantoren en fabrieken is er altijd een informele structuur van leiders en volgelingen: zij die de groepsopinie bepalen en formuleren, initiatief nemen en zo verder. Vooral in de politiek is een en ander goed te zien; daar gaat over bijna niets anders, juist omdat de politiek een taak heeft. Veelal gaat dat redelijk goed, maar er ligt in elke groep ook altijd conflictstof. Als een middelbare-schoolklas moeilijk is, ligt dat niet aan de leerlingen, maar meestal aan het feit dat die groep teveel natuurlijke leiders heeft die elkaars territorium van invloed betwisten.

Dierbare mensen, met deze vluchtige verkenning kom ik in de buurt van het evangelie van vandaag: het koningschap van Jezus van Nazareth. Maar nou lijkt het of we opeens landen op een andere planeet want Jezus' koningschap is van een andere orde.

Wat zou een koning eigenlijk kunnen betekenen? Vroeger was dat geen punt maar sinds de Franse revolutie staan daar vraagtekens achter. Koningshuizen raken uit de tijd, al twee eeuwen lang. Ze zijn hier het product van onze Europese geschiedenis en ze waren bepaald niet vrij van groot eigenbelang. De koningshuizen die verdwenen zijn zij die de rivaliteit om de macht in Europa hebben verloren. Je moet er dan ook niet aan denken dat het koningschap van Christus betekenis zou moeten halen bij de Europese vorstenhuisen. Wat we met het hoogfeest van Christus ko-

ning aan moeten, is daarom een zeer eigentijdse vraag naar een andere invulling.

Daarmee, dierbare mensen, kom ik bij een zeer bijbelse kijk op Jezus' leiderschap. In Hem zag het volk een koning volgens het geïdealiseerde koningschap van David, 1000 jaar eerder. Men hoopte in Jezus van Nazareth iemand te treffen die alles zou herstellen en dat had gekund, ware het niet dat de leiders van het volk Jezus' boodschap niet pikten. Hij werd een teken van tegenspraak. Partijen kwamen tegenover elkaar te staan: Herodes met zijn machtselite, de wetgeleerden, priesters en Farizeeën, en zij allen tegenover het volk dat Jezus massaal volgde en aanhing. Dat kwam overigens niet onverwacht. De profeten, vooral Jesaja's gedachten wemelen van voorspellingen hoe het de Messias zou vergaan. En zelfs toen Jezus op de achtste dag van zijn geboorte zijn naam ontving, kreeg zijn moeder al aangezegd wat zij met haar Zoon zou meemaken: "Hij zal een teken zijn van tegenspraak en zelf zult u als door een zwaard doorstoken worden."

Dat is allemaal bijbels gedachtegoed. Onze vraag, dierbare mensen, is natuurlijk wat het voor ons in de 21ste eeuw zoal kan betekenen, – bv. waar je het aantreft, wat je er dan van denken moet en hoe je ermee omgaat.

We mogen dan denken aan charismatische leiders die bv. bevrijding beogen, welvaart, welzijn voor hun volk. Kijkt u maar 'ns naar Nelson Mandela, Che Guevara, bisschop Romero, Martin Luther King. Mandela heeft het nog overleefd, al zat hij decennia opgesloten. De anderen werden vermoord. Zo verging het ook de priesters die in Midden-Amerika, Afrika en het Midden-Oosten de dood vonden omdat zij strenden voor vrijheid, een menswaardig bestaan, een eerlijker verdeling van geld, goed en macht.

Al die mensen volgden Jezus' prediking en werden een teken van tegenspraak, – maar niet in de gestalte van alleen maar een debating club maar uitmondend in rivaliteit en vijandigheid, in haat en bedreiging.

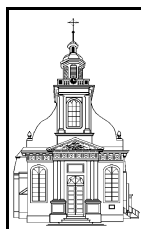
Komen ook wij, u en ik, dat tegen, – ik bedoel in óns dagelijks leven? Ik denk nauwelijks, omdat in dit kleine deel van de wereld de omgang met haat en agressie redelijk is geregeld. Maar denkt u 'ns aan de landen waar christenen worden vervolgd. Het christendom is op de wereld de meest vervolgd godsdiens, altijd geweest. Mensen worden opgesloten en vermoord om hun geloof, zeg maar gekruisigd, weliswaar niet letterlijk maar toch. Het koninklijke van Jezus van Nazareth is misschien wel, dat Hij geen concessies deed aan wat zijn opponenten van Hem verlangden. Zijn kruisdood bevat een aanklacht tegen die wereld die zijn opdracht tot vergeving en liefde niet pruimt.

Weet u, soms denk ik wel 'ns, dat als Jezus gewoon een natuurlijke dood was gestorven, het ook goed was geweest. In Hem immers leeft God die zijn schepping nieuw maakt, liefde en vergeving vraagt. Maar nou net dát pikken de machthebbers niet, de zogenaamde groten der aarde. Als Hij bij wijze van spreken nu op aarde zou komen en zijn aanklacht tegen de wereld zou laten horen, zou Hij opnieuw worden vermoord, niet gekruisigd natuurlijk maar opgepakt, gemarteld in de kelders en concentratiekampen van de machthebbers en ten slotte gedood.

Wat betekent dat voor ons, voor u en mij? Als je als christen getuigt van wat het evangelie vraagt, word je ook zélf een teken van tegenspraak. Je mag niet verwachten dat mensen hun opvattingen prijsgeven omdat jij kiest voor de oproep van Jezus van Nazareth. Misschien leeft zelfs die discussie, die tegenspraak in je eigen hart, – stil en verborgen zodra je de confrontatie met de wereld niet aangaat.

Kruisiging, dierbare mensen, is als de loodzware belasting van je leven en de uiterste consequentie zodra je zonder concessies het evangelie in praktijk brengt. Een voorbeeld was bisschop Romero die werd vermoord, zo ook Martin Luther King en al die anderen van wie de namen de persagentschappen niet haalden, – zij die wonen in Noord-Korea, in China, India en menig land in Afrika en die hun geloofsgetuigenis niet opgeven. Als je dat overweegt is de gestalte van Christus' koningschap actueel tot op de huidige dag. Zo was Hij koning en nog steeds is Hij een teken van tegenspraak.

(– Ruimte voor aantekeningen –)

Katholieke geloofsgemeenschap
St. Petrus' banden
Driebergen-Rijsenburg, 24 november 2019
© Frans E.M. Verhaar pr.